

Gezondheidszorg en telemedicine

Gezondheidszorg wordt vaak gezien als een kostenpost, maar is ook een van de *drivers* van de Nederlandse economie. Technologische producten of concepten zijn steeds vaker ook succesvolle “exportproducten”. Tegelijkertijd zijn er in de interne Nederlandse zorgmarkt nog de nodige obstakels voor een grootschalige uitrol.

*Nederland is
wereldmarktleider
in mobiele apparatuur
en bedrijven hebben
een wijdvertakt
netwerk over de
gehele wereld*

April 2014. Professor dr Nico van Meeteren houdt zijn oratie als hoogleraar fysiotherapie en fysiek functioneren met een chronische ziekte aan de Universiteit van Maastricht. Inmiddels is hij ook directeur van Health~Holland, de opvolger van de topsector *lifescience and health* en bouwt in opdracht van het ministerie van Economische zaken aan de *public private health*-samenwerking. Gezondheidszorg is *big business* geworden. Meer dan een miljoen mensen werken in de Nederlandse zorg. Ruim 35 duizend mensen werken in gezondheidszorg-gerelateerde bedrijven. Nederland is wereldmarktleider in mobiele apparatuur en bedrijven hebben een wijdvertakt netwerk over de gehele wereld.

Experimenteerland

Stimuleren of niet. Voor Jos de Blok van Buurtzorg, VitalHealth Software, Daan Dohmen van Focus Cura of Lucien Engelen van REshape Center for Innovation is er al sprake van een *global market*. Nederland is op vele gebieden een ideaal experimenteerland. Veel innovatieve (zorg)technologie, een uitstekende infrastructuur en een afgebakend ecosysteem.

April 2015. Professor dr Leonard Witkamp houdt zijn oratie aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn thema is telemedicine. Hiervan is sprake als er een afstand wordt overbrugd door gebruikmaking van informatietechnologie als telecommunicatie én er tenminste twee actoren zijn betrokken bij het zorgpro-

ces, waarvan minimaal een BIG-geregistreerde zorgverlener. Anno 2013 wordt naar schatting minder dan een procent van het totale macrokader zorg besteedt aan telemedicine.

Waar Van Meeteren zich bezighoudt met *big business*, is de telemedicine van Witkamp nog *small business* en houdt men zich bezig met de vraag hoe e-health in brede zin verkocht kan worden aan een zorggroep of gezondheidscentrum. Wellicht ontbreekt het nog aan randvoorwaarden. Om telemedicine succesvol uit te kunnen rollen zijn nodig:

- een systeem voor authenticatie, autorisatie, identificatie, versleuteling en login van gebruikers (Nictiz)
- een adequate vergoedingsstructuur voor telemedicine (NZa)
- passende wet- en regelgeving voor telemedicine (CVZ)
- aantonen van de veiligheid en effectiviteit van telemedicine (Universiteiten, kennisinstituten en zorgaanbieders)
- bereidheid van professionals om hier vervolgens mee aan het werk te gaan (KNMG, NHG)
- proactief en selectief inkopen van telemedicine door zorgverzekeraars die dure inefficiënte zorg moeten afstoten en nieuwe zorgvormen hiervoor in de plaats inkopen (zorgverzekeraars)
- precompetatieve samenwerking, zoals in de coöperatie Zelfzorg ondersteund! wordt nagestreefd en daardoor standaardisatie en schaalvergroting worden gerealiseerd

zijn *booming business*

(zorgverzekeraars, zorgaanbieders en patiëntenorganisaties)
– regie op het ontwikkelingsproces en transparantie (VWS).

Maar wellicht is een paradigmaverandering in de wetenschap eveneens noodzakelijk. De ontwikkelingen gaan zo snel dat het wetenschappelijk aantonen van de doelmatigheid en doeltreffendheid een geduchte concurrent kan krijgen van *practice based evidence*, ofwel op *big data* gevalideerde algoritmen in richtlijnen.

Telemedicine

De ondersteuning van de langer thuiswonende ouderen is de belangrijkste reden om telemedicine te omarmen. Het plaats- en tijdonafhankelijke aanbod biedt talloze extra mogelijkheden om als volwaardig substituut te dienen voor persoonlijke zorg. Ook in de ggz, waar telemedicine de grootste ontwikkeling heeft doorgemaakt en inmiddels al aardig is ingeburgerd als aanvulling op *face-to-face* behandeling. Maar ook in krimpregio's kan telemedicine een grote vlucht nemen om de continuïteit te borgen.

Gebruiksvriendelijke gezondheidsapps helpen ouderen en jongeren om hun gezondheid preventief of curatief te monitoren. Inbedding in het (regionale) zorgproces is daarbij van belang en het moet voor de gebruiker duidelijk zijn waar men terecht kan met vragen of klachten.

Implementatie

Een visie op telemedicine, stapsgewijze invoering, opleiding van gebruikers (zorgaanbieders en patiënten), meten van de effecten en een goed bereikbare ondersteuning kunnen helpen bij de implementatie. Het herontwerpen

van zorgprocessen, in de opleiding opnemen van telemedicine-concepten, paradigmaverandering van zorg naar preventie, maar ook afbouwen van inefficiënte processen zijn nodig om ruimte te maken voor introductie van telemedicine. Via de gereguleerde markt geïntro-

duceerd of via de consumentenmarkt: Nico van Meeteren ziet *big business* in de gehele wereld. Leonard Witkamp ziet *small business* in Nederland. <<

Jan Jacobs, directeur SmartHealth

Jan Erik de Wildt, directeur De Eerstelijns

Beeld: Freeimages